

Gr a v m i n d e t

o v e r

De i Kampen d. 2 April 1801

f a l d n e

Fædrelands = Forsvarere.

F o r t e g n e l s e

paa Dem, som bidroge dertil;

m e d

Regnskab over Indtægt og Udgift,

a f

G. L. L a h d e

Hof-Kobberstikker.

Foruden eller med et Kobber.

Kjøbenhavn 1810.

Trykt hos Andreas Seidelin.

~~09732~~

~~A59~~

17.2

7352

N a t i o n e n

helliget.

F o r t a l e.

Aqua Tofana er ikke den frygteligste Gift: der gives
Erestrænkelses der dræbe langsom og ligesaa sikkert. —
Mistjend den Rebelige, udled hans Handlinger af uædle
Kilder, kast Skygge paa Ham i offentlig Sag, og unddrag
ham siden, ved Niddings-Udfærd, Lejlighed til at stille Sa-
gen i sit rette Lys, man er da sikker paa, at vække hos

Den sande Veskjære den stille Græmmelse, der virker saa meget hæftigere som den ej kan meddeles, og griber derfor hemmelig om sig, indtil al Redning er umulig. Udspredeiser, især ved Keiser, var altid det mest, skjønt aldrig fuldkommen, helbredende Middel; dette blev ogsaa efter Venskabsraad Udgiverens første Tilflugt i den Sag som her forelægges Publikum.

Anden Aprilsdagen vakte kun en Følelse, men den yttrede sig forskjellig: begge Rigers Soeværn viste ved denne Lejlighed hin ældgamle stille, ædle Selvfølelse, der er uadskillelig fra al Heltebaad og ophøjet over al Veskjæbning; hos det store Publikum var hin Følelse entusiastisk og støjende, og syntes derved at robe en Forgjængelighed

som den sande Kunstner i alle Tidaldere anfaae for Pligt at afværges. Udgiveren deeltog med flere Kunstnere i dette Ønske; men Verdens Kundskab skrækkede maaskee imidlertid de fleste tilbage, og under Sagens Fremgang har han høstet alt for megen Anledning til at bifalde deres Forsømmelse. — De Krænkelser der bleve forbundne med det her beskrevne Foretagende vare af den Natur, at uden hin Udspredelse ved en kort og derfor ej for Konsten noksom gavnlig Rejse, havde hans Helbred været aldeles ruineret.

Den første Tanke efter hans Hjemkomst var Arbejds Fuldførelse trods alle Vanskeligheder, og dernæst at følge et andet ligesaa venkfabeligt Raad, at forelægge Publikum det endelige Regnskab over Foretagendet i sit hele

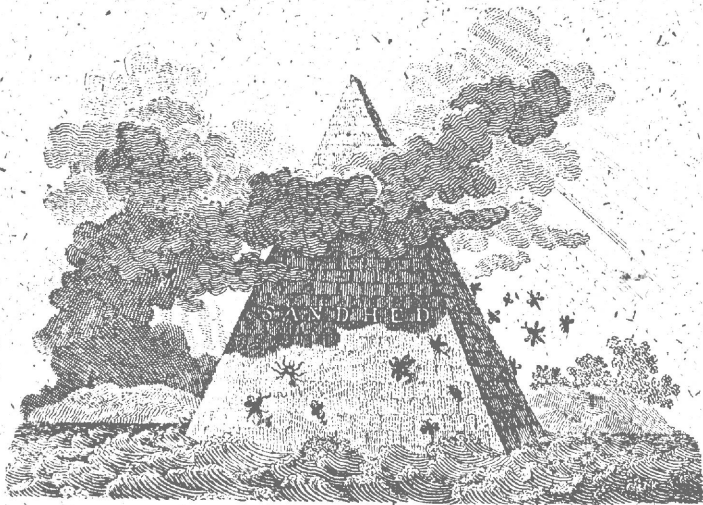
Den 17de April 1811
Kjøbenhavn
Høiesterretten
Kjøbenhavn

Den 17de April 1811
Kjøbenhavn
Høiesterretten
Kjøbenhavn

u d g i v e n .

Omfang: Dette Fæer hermed, i det fæste Raad, at det vil
tilintetgjøre ethvert Hæilsetrombest Svingeb, da herved nature
ligvis neppe kan blive anden Lovel tilovers end den, som
ingen Stedelig vil være sig bestend, og som Mandskunderne og
Mogtællele ei tør pttre.

Til Publikum.

Krigsluen havde allerede raset i Europa mere end en halv Snees Aar, førend den naaede til dets nordlige Egne. Sjøtorsdag, d. 2 April 1801, lærte nu ogsaa det fredelige Danmark at kjende en Deel af de Rædsler, som det indtil den Tid kun erfarede af offentlige Blade. Om Formiddagen Kl. 9 begyndte den overmodige Nelson, uden Krigs-Erklæring og med en dobbelt overlegen Magt, sit fiendelige Angreb paa den under Commandeur D. Fischers Anførsel paa Kjøbenhavns Reed udlagte Defensions-Linie. Denne stolte og forvovne Britte troede, at kunne skræmme danske Krigere. Men, ved 5 Timers tappre Modstand i den heftigste Kamp, lærte disse ham at indsee Fejltagelsen, og nu tilbød han Waabenstilstand, for at frelse en Deel af sin Magt. Vore tappre Forsvarere fornøede derved Danmarks gamle Hæders og Kongeborgen samt Hovedstaden laae trygge bag deres Værn.

Denne Hædersdag kostede 800 af Landets Forsvarere Livet *). Disse burde hædres ved et Minde, for at Efterlægten ikke skulde bebrejde os Samtidige Utafnemmelighed.

Mindesmærker ere ej allene Trosbeviis, som skyldes Fortjenester; de ere den offentlige Opfordring til Efterlægten til lignende Døder. Regenten og Folket ærer sig selv, naar de ære Fortjenester. De Gamle sørgede alvorligen for offentlige Mindesmærkers Tilværelse. Ved at ligne Dem heri tør man haabe, at Almeenaand, Patriotisme, Selvopoffelse, og alle store Døder blive almindeligere.

Anden Aprilsdag behøver intet Minde; aldrig vil denne for hele Nationen saa hædersfulde Dag glemmes; aldrig vil hin Aand savnes hos Undersaatterne, som ved saa mange Aars Erfaringer have lært at erkjende, hvor lykkelig det Samsund er, hvori de leve. Men, de faldne Forsvarere, som bleve Offer for Fædrelandet, maatte

*) Tienden faldt 2600 Døde og Saarede.

hæderfuldt erindres; deres Minde, oprejst og hædret af Medborgere, vil stedse betragtes som en riig og uudtømmelig Kilde til taknemmelige Erindringer. Det vil vække Selvtillid og Forsæt til Eftersigelse, naar Fare truer Staten. Ved deres hverve Kamp imod en overlegen Fiendes Angreb blev Kjøbenhavn frelst, Nationens Selvstændighed urokket, og Folkets Agtelse befestet i Europa.

Hvo erindrer ikke levende hine rødsfulde Dages herkende Følelser, da den almindelige Fare sammenknyttede alle Hjerter? Hvilket Bryst slog da ikke højt, og brændte af Kjærlighed for Fædrelandet og dets ædle Regent? Med hvilken Deeltagelse, med hvilken vemodsfuld Taushed fulgte anden Paaschedag 1801 en Skare af alle Stænder hine hæderligen Faldne til deres Hvilested? Hvor tydeligen læste man Hjertets Bevægelse i hvert Ansigtstræk; og hvo ønskede ikke dengang paa en værdig Maade at lægge sine Følelser for Dagen?

Overvaldet af disse Følelser, og stedse gjennemtrængt af Konstens højere Formaal, ved det Sjæns at bidrage til den almindelige Forædning, ilede jeg fra Gravstederne hjem, og meddeelte Prof. Sander min fattede Idee om et Minde. Han var ogsaa strax beredvillig til, at love et historisk Digt, der skulde ledsage en liden Forestilling af Bataillen, som jeg vilde udkaste omtrent saaledes, som jeg havde seet den fra Volden ved Quintus.

Samme Dag tryktes følgende Indbydelses Plan, som blev bekiendtgjort næste Dag i Address og Berlings Avisen.

"Det var at forraade Mistros til vor gode Regjering, dersom man

noget Hjælp til at se, at den vilde sørge for de væstede Kriger-
re, og for Enkerne af de hedensarne Helte, som den 2 April vovede
Alt for Fædrelandet. Det var at miskjende den almene patriotiske
Mand iblandt os, dersom man ikke troede, at der jo ved betydelige
Subskriptioner vilde virkes kraftigt til hint Maal og til de fader-
løse Børns Opdragelse.

"For nu fra Konstans Side at nedlægge paa Fædrelandets Alt-
ter en ringe Skjerv til Hæder for den paa hin Dag udviste natio-
nale Tapperhed mod en saa overlegen Magt, og for at give en For-
restilling af hin vigtige Bataille, vil der udkomme et Kobber, der
viser den saaledes som den blev seet fra Volden ved Qvintus.
Dette Billede vil vorde ledsaget med et historisk Digt af Hr. Prof.
Sander.

"Indkomsterne for dette Arbejde skulle anvendes deels til et
simpelt Monument over de den 5te April saa hæderfuldt begravne
Fædrelands-Forsvarere og deels uddeles til dem blant de Væstede,
der efter deres Anføreres Dom mest have udmærket sig i Tæf-
ningen.

"Prisen for et Exemplar vil blive 3 Mark; hvo som behager
at tegne sig for flere Exemplarer eller vil hidrage mere til denne al-
mene Sag, kunde tegne sig eller indsende Bidrag til de Herrer
Fattigvæsens-Directeur Blankensteiner, Agent Gylvendal, Pastor
Hjort, Assessor Horn, Secretair Pram, Assessor E. G. Rasm, og
hos mig.

Et offentlig Regnskab over det Indkomne skal til sin Tid

blive aflagt, og Navnene af dem der betale mere end den fastsatte Pris, og derved medvirke til hin Idees større Udførelse, tillige bekjendtgjort.

Kjøbenhavn d. 5te April 1801.

La hde, Hof-Kobberstikker.

Ideen fandt almindeligt Bifald, og en talrig Subscription vidnede om Publikums Tillid. Det lollandske Bidrag, som findes i den første offentlige Bekjendtgjørelse i Adresse og Berlings Avisen, og som allerede i Maj Maaned blev mig leveret af Administrator Bexelsen, vidnede ogsaa om Bifald og Tillid i Provindserne.

Hele Sommeren svandt hen med Kobberpladens Udarbejdning, som tvende Gange maatte opstilles; med Pladens Astrykning; Digtets Trykning; Værkets Distribution i Byen; sammes Indpakning og Bortsendelse til nogle Stæder i Provindserne; Correspondents; Vængenes Inkassering; o. s. v.

Sikkert haabede jeg, at imidlertid Een eller Flere af vore Kunstnere, uopfordrede vilde fremkomme med Modeller eller Planer til sligt et Monuments og da kunde det for Digtet og Kobberet Indkomne have været anvendt til den mest passende Models Udførelse. Underlig ønskede jeg desuden, at fritages for Udførelsen af en Plan, der allerede havde kostet mig saa megen Tid, og syntes at komme i Kollision med nogle Damers Idee, som Pastor Thye i Maj Maaned havde bekjendtgjort, og hvortil Tegninger var indleverede og flere lovede af vore bedste Kunstnere. Men, mit Haab blev skuffet; her meldte sig Ingen.

Hvo skulde da under disse Omstændigheder besørge Monumentets Udførelse?

Man mærkede tydelig, at Adskillige sildigere havde tænkt paa lignende Planer, men ingen vilde vove Udførelsen, maaskee af Frygt for de Vanskeligheder, hvormed de var forbundne. Havde jeg forudsæet Sagens hele Følge med alle dens Ubehageligheder, de vilde maaskee ogsaa have affrækket mig. Omstændighederne gjorde det siden nødvendigt, at jeg maatte paatage mig den hele Byrde, og bære Omsorg for hele Fuldførelsen, hvis Ideen ikke skulde glippe. Egennytte, ja selv store Opmuntringer, vilde neppe have bevæget Andre til den Bedholdenhed, som jeg i flere Aar har viist, uagtet saa mange Vanskeligheder og Ubehageligheder, uagtet saa megen Dadel og Bagvaskelse, som Ondskab og Dumbhed yttrede og udbredte, hvorved ogsaa mit Helbred og min økonomiske Forsatning tabte, og det ikke lidet.

Hvor meget jeg end ønsker, at kunne forbigaae Alt, hvad der berører mig Selv; hvor meget jeg end affhyer Alt, hvad der kan røbe Indbildskhed og Selvros; hvor lidet end de Gaa, som vide, under hvilke Vanskeligheder og Møjsommeligheder jeg i flere Aar har maattet kæmpe imod alle Hindringer, for at fremdrive det Begyndte, og blive min Karakter tro; hvor lidet disse Gaa kunne besyldde mig for Ubeskedenhed og Glimresyge; saa byder dog Agt for Offentlighed, Agt for Sagen og Selvplicht mig, her udførligen at vise den Deel af Nationen, der ikke betragter dette Værk med partiske eller svage

Dine, hvorledes jeg blev nødsaget til, at bestyre dette Mindes Udførelse.

For at kunne bedømme en Handling, maa man først vide hvad, og hvormegen Opofrelse den har kostet. Den Upartiske bliver derved sat i Stand til, rigtigheden at bedømme min Tanke- og Hand- lemaade, og kan gjendrive de mange urigtige, haanlige og vrang- Domme, som Udskillige have fældet over mig i denne Sag *).

Naar Hjertet entusiastisk føler og virker, kan Interesse, Eer- gjerrighed, Forsængelighed eller andre lave Drivesjere ikke have Deel i Handlingen. Selvbevidstheden siger mig, efter Evne at have op- fuldt flere Fordringer, end man i min Stilling kunde have ventet af mig; og istedenfor at spille Tiden med at besvare hine ukjær- lige Beskyldninger, har jeg stræbt ved Handlinger at afbevise dem. Læseren vil blive overbevist herom ved det Følgende. Andre have givet Noget af deres Formue og Oversflodighed; jeg har opofret Meget af min Tid, som ej kan erstattes. Dog har Enkelte op- muntret og understøttet mig under Sagens Udførelse.

Efterat man nogenledes kunde gjøre sikker Regning paa, at den rene Sum af det Indkomne for Prof. Sanders Digt: Skjær- torsdag d. 2 April 1801 med mit Kobber over Elaget, omtrent kunde blive 1000 Rd., naar alle Omkostningerne vare fradragne,

*) Foruden saa mange mundlige Uttringer har Boghandler Brummer skriftlig yttret, at jeg ved Monumentet havde faaet et stort Navn og en fuld Pung.

troede jeg det gavnligest for Sagen, at Landets Kunstnere og Dilettanter offentlig bleve opfordrede til, at indsende Tegninger til et Minde for de faldne Fædrelands-Forsvarere, og siden at anmode Konst-Akademiet om, at bestemme, hvilken deraf bedst kunde udføres for den indkomne Sum. Men, efter afdøde Conferentsraad og Admiraltets-Deputeret Nørregaards venskabelige Raad, besluttede jeg, at overgive Justitsraad og Prof. Wiedewelt det til den Tid indkomne Bidrag, og at overlade aldeles til ham Udførelsen af det Hele, og saaledes blive fri for al videre Tids-Opførelse. Jeg anmodede ders efter Prof. Wiedewelt om, at forfærdige en Tegning til dette Minde. Han paatog sig, at skaffe for ovennævnte Sum en Bautasteen, værdig hin store Dag; og Han vilde udføre dette Arbejde com amore, for ved dets Fuldkommenhed at bevidne de faldne Krigere Agtelse og Erkjendtlighed *).

Nogle meente, at det passende Sted vilde være paa Esplanaden ved Soldbodvejen ligesom Amaliegade. Men, efterat det Kongelige Danske Cancellie d. 20 Sept. 1801 derom var tilfresvet, tilkjendegav dets Præsæs H. Er. Hr. Geheimeraad Moltke mig mundtlig, at det Sted, hvor de fleste vare jordede, fandtes mest passende dertil. Hans Excellents imodtog siden ogsaa Wiedewelts Tegning, foreviste den ved Hoffet, og gav mig Forsikringer om vor høje Regents Bifald.

*) Denne hæderlige Odbing ønskede sig siden ofte med Lærer i Bjet, en Snees Aar yngre, for at kunde udføre dette Værk med Kraft og Værdighed.

Den til Aarets Udgang indkomne Sum var 1367 Rdlr. Omkostningerne ved Planens Trykning og Bekjendtgjørelse; tre Dyp- lag af Terten *); Kobberpladens Aftrykning, med Belin- Papir dertil samt Belin- og Skrivpapir til Terten; Bogbinderløn; Uvertiffementer, Porto, Bude, o. s. v. var 470 Rdlr. 3 Mk. 12 S.

Det i Planen lovede offentlige Regnskab over Indtægterne og det frivillige Bidrag findes i Addres-Aviserne **) 1802 No. 28, 32, 51 og 205; og i Berlings-Avisen 1802 No. 8, 9, 13 og 41. Man sporer deri Almeenaand og Patriotisme, især iblandt Middelstanden.

Fra Januari til Maj 1802 var Wiedewelt meget syg. Udførelsen skulde ikke hvile. Han tilstillede mig derfor Tegningen af Monumentet, tilligemed Brandmajor Petermanns Overslag til Fundamentets Opførelse, og overlod hele Bestyrelsen til mig.

Smidlertid var af det Kongl. Admiraltets-Collegium, paa Ansøgning derom, givet Ordre til Bedkommende, at der kunde udvælges den til dette Minde fornødne Plads paa Sæ-Statens Kirkegaard.

I Begyndelsen af Marts Maaned indfandt jeg mig der med Brandmajoren, udvalgte og opmaalte Pladsen, og bestemte Mindets Grundvold og Stilling efter Compasset, saa at Forsiden vendte til Kamppladsen, som laae i Osten, og tillige imod den offentlige Landevej. Pladsen blev strax indpælet, og Dagen derefter begyndte Ar-

*) En Mængde Exemplarer deraf kan endnu faaes hos Udgiveren.

**) Addresaviserne findes komplette indbundne paa det store Kongelige Bibliothek.

bejdet paa Fundamentet, som efter Petermanns Løfte skulde blive færdigt i nogle Uger.

D. 2 April 1802 blev af Commandeur O. Fischer lagt Grundstenen, og deri en Sølvmedaille *), paa hvis ene Side saaes Navnene af de Skibe, som vare i Slaget, i Solstraaler, og paa Reversen en Genius som bekræfter en Urne, med Omskrift: "Udsødelighed, Tapperheds Belønning.. Provst Bloch holdt Taler **). Det store Danske Flag saaes opreist, efter Admiral Wengels Omhuvsorg, og vajede over de Faldnes Grave fra Kl. 9 til 2 samme Dag.

Wiederwelt vilde aldeles ikke bifalde, at man offentlig bekjendtgjorde noget om Grundstenens Nedlæggelse, da han meente, at mange Uarsager kunde hindre Sagens Udførelse; dog vilde han gjerne stemme for den mueligste Publicitet, naar Mindet først var lykkeligen fuldført. Imod Manges Ønske blev derfor denne Handling ikke almindeligen bekjendt, førend den var forbi; og kun en liden Deel af Sæetaten, som handelsveis havde hørt tale derom, var tilstede derved. Samme Dags Eftermiddag dertimod besøgte Sæetatens Kirkegaard af Mange, og Handlingen rygtedes paa en Maade som vidnede om, hvormeget Publikum yndede Ideen.

Ikke uden Frygt for ***), at Udførelsen kunde standses, da

*) Denne var udarbejdet af Stempelskærer Ustrup paa Friedrichsdorfs-Fabrik.

***) Denne Tale høves ogsaa trykt.

***) Det er altid uovelig, isørvejen at bebude et Værk, som siden skal stemples med Publikums usikre Bifald. Thi man tør ikke give Anledning til, at Forventningerne spændes for højt, især naar man ikke har oversflødige Penge i Behold, hvormed man kan virke.

Wiedewells Sinds- og Legems-Svagbed tiltog, og jeg siden allene maaffee ikke kunde fremdrive Barket, meddeelte jeg Theater-Direktionen, efter Anmodning derom, Tegningen til Mindestenen. Denne blev forestillet samme Aften paa det Kongelige Theater i naturlig Størrelse; en Prolog *) af Prof. Sander blev tillige fremsagt af Instruktør Schwarz, og den fremsolkede Zaarer i mangt et Dje. Dette Bisald og egen Overbevisning grundfæstede da hos mig det Forsæt, at opfordre alle Kræfter, og at gjøre Alt for Sagens Fremme.

I samme Maaned indleb til det Kongl. General-Land-Defonomie og Commerce-Collegium et Brev fra Kjobmand Wulffen i Livorno, d. 29 Januari 1802, hvori han meldte, at have affendte tvende hvide Marmorblokke som han skjenkede til et Monument paa de faldne Fædrelands-Forsvareres Grav.

Opmuntret herved saavelsom ved hint offentlige Bisald, var jeg betænkt paa, at Mindet maatte udfæres, værdigt den Sag, som turde erindres og hvorom det til sildig Tid skulde bære Vidne, ved at gjøre Indtryk paa nærværende Beskuere, og virke igjennem flere Aarhundreder paa Efterlægten. Ja hine Opmuntninger gave mig Mod og Kraft til de vedholdende Anstrængelser, som det begyndte Værks Fuldførelse udkravede.

Paa den indskrænkede Glueplads gjorde Obelissen vel Indtryk paa Beskuerne; men i den frie Natur maatte dette kun blive svagt. Jeg poufferede derfor en Model til en Grayshøj, som skulde

*) Denne Prolog findes i Rahbeks Tilskuer 1802 No. 28.

oplæstes bag ved Mindestatten, og vovede at lade begynde med sammens Dpførelse, endsskjønt der ikke ved Wiedewelts Overlæg var talt derom, og jeg heller ikke med Visshed kunde bestemme Pengenes Tilbejbringelse.

Paa Provst Hjorths og Overkrigscommissair Schmiths anbefaling, overdrog jeg til Gartner J. Wolff at opføre Hejen, hvortil Overkrigscommissair Schmith gav den fornødne Jord fra sin Mark bag ved Kirkegaarden.

I medio Maj begyndte Arbejdet med Gravhøjen, men, da Fundamentet til Obeliffen ikke efter Løfte blev fuldført, og samme skulde staae ind i Høien, saa maatte man i Junii Maaned standse, og den bestemte Træplantning kunde ikke skee om Esteraaret.

For at faae den mest simple og passende Indskrift, anmodedes vore-beste Digtere om deres Tanker. Flere Inscriptioner indsendtes, og en Forsamling blev foranstaltet. Da Stemmerne nu ikke kunde enes, udvalgte man tre Inscriptioner, hvoriblandt Conferentsraad D. Malling, efter Anmodning derom, valgte den, som nu læses paa Obeliffen.

Wiedewelt døde d. 21 Decbr. 1802. Alt Marmorarbejde foresandtes færdigt i hans Bærsted.

Kort derefter døde ogsaa Petermann, men, kun Halvdelen af Fundamentet var opført.

Hvo skulde nu fuldføre det begyndte Arbejde?

Wiedewelt havde nogle Gange talt om afg. Prof. Harzdorfs Svigersøn, Architect og Muurmester Schaper. Denne anmodede

jeg derfor om, at paatage sig Sagen. Arbejdet havde ganske hvilet i flere Maaneder, og Wiedewelts Tegning, hvorefter Fundamentet skulde opføres, var bortkommen hos Muurarbejderne. I Februar 1803 gjorde Schaper da en nye Tegning, hvorefter Fundamentet skulde blive opført, og paatog sig strax dets Fuldsørelse, saa at Staten blev opreist til den 2 April 1803.

Nu begyndte Wolff igjen at lade arbejde ved Gravhøjen, men kort derefter blev han syg. Jeg paatog mig da i 2½ Dag selv Opsyn over Arbejderne.

Formedelsft Wolffs tiltagende Sygdom standsede nu atter Arbejdet. For at medvirke til Sagens Fremme og leide Byrden for mig, paatog Brandcapitain og Tømmermester Zimmer, som efter Schapers Anordning havde transporteret Obelikken fra Wiedewelts Verksted til sin Bestemmelse og opreist samme, sig at opmaale og udpøse Gravhøjens Figur samt Sneglegangen efter min pøisserede Model; han antog dueligere Arbejdsfolk til Høiens rigtige Dannelse, saa at denne Høj nu blev i kort Tid paa det bedste fuldført.

Efter dens Opsørelse maatte det hele Anlæg tillige indhegnes, hvilket blev ogsaa nødvendigt for den bestemte Plantning af Træer. Men hvorfra skulde dette blive betalt?

For Varighedens Skyld havde jeg gjerne ønsket et Jerngittersværk, men dertil saae jeg ingen Muelighed. Capt. Zimmer gjorde derpaa et nøjagtigt Overslag til et Stakkeværk omkring det Hele, og jeg vovede at lade begynde paa Arbejdet.

Imedens disse Arbejder foretoges, formindskedes den indkomne

Sum mærkeligen, og jeg begyndte at frygte for Trang; ja, et Øjeblik tænkte jeg endog, at jeg maaffee gandske maatte standse. Dog i Overbevisning om Sagens indre Værd og i Tillid til Medborgeres patriotiske Tænkemaade, lod jeg imidlertid ikke mit Forsæt fare. Efterat Justitsraad Pram var blevet underrettet om Sagens Stilling, bevirkede han ved Subscription hos nogle Grosserere et Bidrag, som af Baronesse Løvenskjold og Kammersherre Lindencrone blev forøget, og siden blev større, da Consul Saabye anbefalede Sagen i Grosserer-Societetets Forsamling. (see Adressavisen 1805 No. 70, og Berlings Avis s. A. No. 17). Derved blev jeg tillige sat i Stand til at forege Anlægget med historisk Betydning, ved at anbringe paa Forsiden ved Gravhøjens Fod saa mange Bauta-stene, som der vare faldne Officerer i Slaget. Størelsen af disse 11 Stene vglgtes efter Enhvers Rang, og deres Standpunkt bestemtes efter den Orden, hvori de Skibe laae i Defensionslinien, hvorpaa de faldt. Omkring hele Højen lagdes omtrent 80 mindre Stene.

Saaledes stræbte jeg paa det ivrigste, at fremskynde det hele Værks Fuldførelse, og paa den bedste Maade, ved Historiens Vejledning, samt i Forhold til de indkomne Penge. Men — ved Slutningen af August Maaned, (som allerede var bleven for mig saa særegelig, formedelst min gode Kones Død) forbaustes jeg ikke lidet, da Revisorerne i Brandmajor Petermanns Stervboe tilstillede mig en Regning, hvorefter jeg skulde betale 35 Rd. 1 Mk. 14 Sk. for det ufuldførte Fundament, endsskjøndt Overslaget for det Hele kun havde været 115 Rdlr., hvorpaa allerede 100 Rd. vare betalte, og jeg siden til sammes Fuldførelse endnu havde udbetalt over 150 Rd. Jeg nægtede naturligtvis Summens

Betaling, og gif til Procurator Weidemann, som var Curator i Stervboet, for at overtyde ham om Fordringens Urimelighed. Men et par Dage derefter, just da jeg var ifærd med at gjøre en liden Rejse til Berlin og Dresden, blev jeg indstævnet for Gæsteretten. Jeg igjentog her udførlig, hvad jeg havde sagt til Weidemann, og tilbød i Mindelighed, for at undgaae Rettergang, Godtgjørelse for adskillige Udlæg. Men da dette Tilbud ikke blev antaget, valgte jeg efter Messor Horns Raad, Procurator Rier som Sagfører imod Weidemann. Efter adskillige Indlæg blev d. 10 Januari 1804 afsagt Rettens Dom i denne eneste Proces, jeg i mit hele Liv har ført. Ved denne blev jeg aldeles frikjendt for Stervboets Regnings Betaling, samt for al videre Tiltale i denne Sag. Processens Omkostninger ophævedes.

Paa Erplantningen nær, var nu det hele Anlæg lykkelig til Ende bragt; og da dette Aars 2 April netop indtraf paa anden Paaschedag, den samme Dag, de fleste Faldne for 3 Aar siden saa høitideligen bleve jordede, syntes det meget passende, at hædre de Mænds Minde, som stode og lode deres Liv for os. En nødvendig Pligt blev det nu, at Sagen maatte fremlægges for Nationen, og med mere Høitidelighed bekjendtgjøres, end forhen ved Grundstenens Nedleggelse. Efter en Graværelse af 4 Maaneder, afbrød jeg derfor mit behagelige men korte Ophold i Dresden, og ilede tilbage for at indlede denne Sag.

Efter Forespørgsel og højere Bifald blev da en festlig Handling forberedt, som H. R. H. Kronprindsen (nu H. M. Kongen)

felv vilde bæere med sin Nærværelse. Paa en underdanigst Ansøgning om de nødvendige Requisiter, erholdtes naadigst Svar:

Den ansøgte Vagt, Tæller, Kanoner, Flag, o. s. v. blev allernaadigst bevilget.

Bed trykte Invitationsbreve bleve til denne Højtidelighed indbudne de Første af alle Stænder; alle Anførere som havde commanderet i Slaget, og som ved deres Kjækhed havde erhvervet Nationen hin Hædersdag; Commissionen for de Quæstede; alle som bære Guld-Medaillen af 2 April, samt den Ungdom, hvis Bestemmelse det er, engang i Tiden at værne for Konge og Landet. Særgemusik, Sange og Minutskud skulde levende tilbagekalde de Følelser, som for 3 Aar siden igjennemstrømmede alle danske Hjertes. Provst Hjorth vilde holde en Tale. Mange Damer af Stadens gode Familier forenede sig under Professor Zinks Anførsel, for at forskjønne Dagens Højtidelighed ved deres harmoniske Stemmer. Tre Damer (emblematiske Danmark, Norge, Holsteen) vilde bekrandse dette National-Monument med Guirlander, og flere strøe Blomster ved de Faldnes Mindestene; det Danske Flag skulde vaje paa Gravhøjen; Sange af Abrahamson, Pram og Thaarup, og et af Capitain Abrahamson med patriotisk Aand forfattet Skrift *), hvormed tillige fulgte et lidet Kobber, som geometrisk viste Forsiden og Grundplanen af Mindet, skulde uddeles iblandt de Tilstedeværende. Kort, Alt skulde bidrage til, at bevirke et gavnligt Indtryk paa Folket; levende

*) Efterretninger om deres Forbefærd som faldt d. 2 April 1801. Skriftet kan faaes hos Udgiveren, tilligemed Sangene og Kobberet.

at tilbagekalde hin Tids Enthusiasme, hine Tøleffer for Landets Vel og Ære, og at bringe Enhver, der saa mandigen stred for Konge, Fødeland og Medborgere, et almindeligt hædrende Taks-offer. Ved Medvirkning af Ober-Hofmarskalk Hauch, Assessor Horn, Provst Hjorth, Justitsraad Pram, Assessor C. G. Rasm, og Professor Rahbek, var Alting med megen Umage og Tidsopofrelse bragt i Gang; Parolfbefalinger til Sogens Fremme vare givnes; Alt var færdigt; Alt lovede en højtidelig Nationalfest, der vilde blive uforglemmelig for enhver Tilstedeværende, og indvie Pladsen til den fjerne Fremtid. — Imidlertid forårsagede det stærk indfaldne Regnvejr, samt andre uventede Hindringer, at Udførelsen blev opsat.

I Følge Planen, skulde en Deel af Indtagten for Digtet og Kobberet, uddeles iblandt de Quæstede, som efter deres Ansørges Dom havde udmærket sig mest i Eræfningen. For at fyldestgjøre denne Bestemmelse, vilde da Provst Hjorth efter Talsen have uddeelt det hertil Bestemte, iblandt de Udmærkede, som af Commissionen for de Quæstede, efter Anmodning derom, vare opgivne. Disse vare alle haardt quæstede og havde mistet enten Arm eller Been; nogle deriblandt havde ogsaa faaet 2den Aprils Hædersmedaille*).

*) Af denne Hædersmedaille maatte ikke præges flere, end der netop bleve uddeelte. Undertegnede udgav derfor efter højere Tilladelse samme i et Kobberstik, hvortil siden Capit. Abrahamson forfattede en Tert. Begge Dele faaes hos Udgiveren under Titel: Ufbiibning paa Hæderstegnet d. 2 April 1801, og Fortegnelse paa dem det modtog det d. 2 April 1802.

Da Højtideligheden ikke fandt Sted, blev det til dem Bestemt sendt til Commissionen til Uddeling iblandt Følgende: M. Nielsen, G. Stryder, J. Bang, J. Kaunig, E. Lundstrøm, G. Højholdt, J. Søeholm, A. Friis, J. Isaksen, D. Svendsen og E. Svendsen.

Herpaa indløb følgende Skrivelse:

J Overensstemmelse med de højstærede Herreres Forlangende i Skrivelse af 16 hujus, har Commissionen ladet udlevere de os tilstillede 11 Species Rigsdaler og 11 Exemplarer af det Digt og Kobber, som var bestemt at skulle den 2 April indeværende Aar, have været uddeelt paa Skibs-Kirkegaard til de her i Staden værende 11 haardt kvæstede og tildeels udmærkede Krigere i Søslaget paa Kjøbenhavns Reed d. 2. April 1801.

Commissionen til Understøtning for Quæstede og Efterladte fra 2 April 1801. — Kjøbenhavn d. 18 Maj 1804.

Malling. Knudsen. Kirkebjerg. Bang. Skibsted.
Løvmand. Saxtorff.

Til de Herrer
Prof. Sander og
Hof-Kobberstikker Lahde.

Af Digtet som var helliget "Dore Fjætte Krigere, Fædrelandets Forsvarere," var ligeledes, da det indkom, blevet sendt til hver Officer, som havde haft en Commando i Slaget, et indbudende Exemplar, trykt paa Velinpapir.

De ved denne omtalte Højtidelighed foranledigede Dimkostninger, kunde jeg ikke have udredet, hvis ikke Etatsraad De Coninck, Agent Dunzfelt, Etatsraad v. Hemmert, Conferentsraad Nyberg & Comp., med flere havde sammenfudt dertil, efterat De af mig vare blevne underrettede om Pengenes Bestemmelse (see Addresavisen 1805 No. 70, og Berlings Avisen s. Aar No. 17).

Siden efter indsendte Professor Sander og Undertegnede en udførlig Beretning til det Kongl. Danske Cancellie om Mindesmarkets Skjæbne fra dets første Begyndelse og Rejsning indtil Bærkets hele Fuldførelse, hvorpaa erholdtes følgende Svar:

"Cancelliet har imodtaget Hr. Professors og Hr. Hof-Kobberstikkers Beretning af 26 s. N., angaaende det paa Sæetstens Kirkegaard opførte Monument paa deres Grav, som faldt i Slaget d. 2 April 1801.

"Ligesom dette Collegium deraf med Fornøjelse har erfaret den Nidkjerhed og de Bestræbelser, som af Dem ere anvendte for at hædre de Afdødes Minde, saa har Man ogsaa anseet det for Pligt, derom at gjøre Hans Majestæt allerunderdanigst Indberetning; hvilket Man ikke har villet forbigaae, herved tjenstligst at melde..

Det Kongelige Danske Cancellie d. 23 Martis 1805.

Eold. Knudsen. Bülow. Monrad. Berner. Lassen.

Til

Hr. Prof. Sander og
Hr. Hof-Kobberstikker Lahde.

Hansen.

Nu staaer da dette Minde rejst; Overbevisning om den gode Sag og Selvbevissthed, om Hensigtens Renhed har ved Sagens Udførelse givet mig det Mod, som ingen Yttring af Andres lave, lidenskabelige Partiiskhed har formaaet at svække, og min gode Villie vil ikke miskjendes. Enhver, der interesserer sig for denne Sag, og selv De, der mislede og i Overilelse for tidlig have fældet en urigtig og usjærlig Dom over mig, ville nu sikkert tage den tilbage, og lade mig vederfares Ret. Misundere, Bagtalere og Ledigsgjængere, der kun har dadlet, uden at gavne, ville nu blive overbeviste om, hvor urigtigen de have dømt, og for Eftertiden tilbageholde deres Mening over en ufuldendt Sag.

Træernes Plantning og Vedligeholdelse har fra Værkets Begyndelse af været mig meget magtpaaliggende, da den, hvis den var lykkelig, vilde have prydet og forskjønnnet det Hele mere end al Konst. Konstens For skjønnelser fordrede desuden større Bekostning, end der kunde udredes af den Sum, som til dette Anlæg var i Behold; ej at tale om de stadige Udgifter deres Vedligeholdelse udkræver, og desuagtet forfalde og hensmalkne de med Tiden. Naturens Pleje derimod, grundet paa Erfaring og Kundskab, yder aarligen tiltagende og nye Skjønheder, som ere varigere end Konstens, og kræve siden kun liden Tilfyn og Omkostning.

Egetræer ønskede jeg især fremelskede, siden de opnaae en høj Alder, og deres Blade udgjøre Borgerkrandsen. Elleve Popler

skulde grupperes sammen, da dette Træ er Hercules helliget, og 11 Officeret vare faldne i denne hæderlige Kamp. I Baggrunden skulde findes en Gruppe Træer af Blodbog, Bæbereff og Taare-Nil. Beddende skulde malerisk omslynge Steenmassen. Hvidtorn skulde give en levende og varig Indbegning, til den Tid, da Stalkitværket maaffee forfaldt. Alle Slags Naale- og Grantræer med deres Grønt skulde pryde Stedet baade Vinter og Sommer *).

I Efteraaret 1803 plantedes adskillige Træer; men da i Frødriftsberghave, hvorfra Gartner Wolff skulde hente samme, ikke fandtes alle de af mig opgivne Sorter, og jeg ikke var tilstede, saa blev ikke meget gjort ved Sagen. I Foraar og Efteraar 1804 blev der plantet alle bestemte Træer, som ifølge det Kongl. Rentekammeres Ordre, efter Ansøgning derom, leveredes af Inspecteur Schäffer fra Hirschholms Planteskole. Saavel i Foraar og Efteraar 1805, som i Foraaret 1806 plantede Wolff en Deel Træer igjen, istedet for dem, som enten ikke vare fremkomne eller udgaaede, men stedse gik mange ud igjen.

Consumtionskriver ved Østerport Dorschæus, som har været adskillige Aar i Rosenborghave, paatog sig om Efteraaret 1806 efter min Anmodning, uden egen Fordeel, at besørge efterplantet en Mengde Træer; og rensede Anslaget for det overhaandtagende meget ukrud, ved at lade omgrave Jorden. Denne Efterplantning blev endnu foretaget og fortsat om Foraaret 1807.

*) Saaledes fandt jeg i Zelle Caroline Mathildes Monument prydet midt om Vinteren.

Om Sommeren 1805, 1806 og 1807 arbejdede jeg med Iver paa, i et stort Kobberstik at udføre Forestillingen af dette Hædersminde. Men d. 2 September 1807 blev jeg ved det Hovedstaden overgaaende Bombardement opjaget fra dette Arbejde. Siden har jeg af og til arbejdet derpaa, og tillige efterhaanden samlet og ordnet alle Papirer og Regninger over Indtægt og Udgifter, for at beskjædigjøre dem efter Posten. De senere indtrufne Begivenheder forvoldte imidlertid Opsættelse og gave Anledning til andre Arbejder, som jeg for min og Families Lary ikke torde forsemme.

Efter en længere Standsning end min inderlige Drift i fredelige Dage ellers ikke havde tilladt, tilvandt jeg mig da den nødvendige Tid til Sagens Fuldbendelse nu i Aar 1810, med Tilfidesfættelse af alle andre Arbejder, og naaede med yderlige Bestræbelser det Maal, offentlig at overgive den hele Sag til et skjønsomt Publikum, og til den Ende at bringe Regningerne aldeles i Orden, og med samme tillige at udgive det belovede Kobberstik.

Men førend dette skede, vilde jeg endnu en Gang lade Bogstaverne opfriske, og fornøye endnu en Gang, hvad der manglede i Træplantningen. Jeg formaae da Gartner Hansen til at paatage sig det sidste; og iblandt andre nødvendige Træer, sattes igjen et Par hundrede Hvidtorn til Indhegning.

Saaledes er da denne Sag lykkelig tilendebragt. Alt og Mere end hvad Planen af 5 April 1801 lovede, er derved efter

Erne og Muelighed opfyldt. Omendskjønt det er gaaet langsommere dermed, end jeg selv med mange Andre har ventet, saa har man nu dog seet, at det er skeet uden min Skyld. Da Verket ikke har tabt, men tvertimod vundet derved; og da det ikke er saa meget for de Levende, men langt mere og især for vore Efterkommere, at et saadant Minde bliver rejst, saa haaber jeg at finde Overbærelse, Bisald og Yndest.

Her har jeg nu den Ære ved de medfølgende Regninger og det store perspectivisk udførte Kobberstik, at give Læseren en Beskrivelse over det Hele, saaledes som Mindesmærket sees paa Søetatens Kirkegaard udenfor Hovedstadens Østerport.

Gravhøjens Basis har en oval Form, og indeholder fra Østen til Westen 60 Fod; fra Nord til Syd 40 Fod; dens Højde er 18 Fod. Fundamentet til Obelikken af Granitstene staaer foran 3 Fod og bagtil 12 Fod dybt i den østlige Side af Højen. Obelikken af graat norst Marmor 11 Fod høj, hugget af en eneste Sten, er oprejst paa Fundamentet, og begges Højde er noget over 21 Fod. I hvide Bogstaver læses paa Obelikkens Midte:

De faldt for Fædrelandet,

d. 2 April 1801.

og neden under:

Medborgeres Erkjendtlighed

rejste Dem dette Minde.

I Fundamentet er indstøttet i en Bue af tilhugne Granitstene en hvid Marmortavle, hvorpaa er udhugget en Krands, sammenbunden af Laurbærblade, Egeblade og Cypresser. Neden under staaer med gule Bogstaver:

Den Krands, som Fædrelandet gav,

den visner ej

Paa falden Krigers Grav.

Foran ved Højen i en Halvcirkel, der strækker sig fra Syd til Nord, omtrent som Defensions-Linien var udlagt, findes opreiste saa mange Kampesteene, som der ere faldne Officerer. Stenenes Størrelse er omtrent som deres Rang var; og deres Beliggenhed omtrent som Skibene laae i Slaget, hvorpaa de stred og faldt. I hver Sten ere de faldne Officerers og Skibenes Navne indhuggede og med sort Farve udfyldt. Disse vare nemlig: Maanedslieutenant Jensen paa Prøvesteen, M. L. Johansen paa Jylland, Pr. Lieut. Hauch paa Cronborg og M. L. Bohne paa Cronborg, Lieut. Wulff paa Dannebrog og Lieut. Ebel (af Landetaten) paa Dannebrog, M. L. Wedelee paa Sjælland, M. L. Willumsen paa Charlotte Amalia, Capitain Thura paa Indfødsretten, Capitain Schrøderse paa Indfødsretten og M. L. Cortsen paa Indfødsretten. Omkring Højen ligge desuden flere Stene.

Ved Højens nordlige Side, som vender imod Indgangen til Kirkegaarden, fører en med Smedegrus belagt Vej til Toppen, hvorfra man har Udsigt til Søhøsten, Kongedøbet og Middelgrundden, hvor dette for hine Krigere saa hæderfulde Slag holdtes. Omkring Højen ere plantede Ege-, Popler-, Fyrre-, Gran- og flere Slags Træer, som ved deres Opvæxt vil pryde Stedet, og med Tiden danne en liden Lund. Det Hele er indhegnet med et graat malet Stakkeværk i en Ditefant, der har i Omkreds 240 Fod.

Det af mig forfærdigede Kobber (HÆDERSMINDE) i stor Quersfolio, viser hele Værket fra dets nord-østlige Side i Perspektiv. I Baggrunden sees en Deel af Hovedstaden og dens Volde. Indenfor disse de store Caserner, Rosenborg-Slot, det runde Taarn og dets Kirke, Reformert Kirke, Vor Frue-*) samt Petri Kirkes Taarn. — Paa venstre Side, ligesom Monumentet staaer en Søofficeer, der ved dets Betragtning standser ved sin Ungdoms Vens, den tappre Wilffs Navn, der i Slaget først mistede den højre Arm, og, efterat denne var forbunden, under fortsat Commando blev dræbt. — Paa højre Side sees tvende Brodre, begge Matroser; den ene har været med i Slaget, og bærer 2den Aprilsdags Sølv-Hædersmedaille, den anden har imidlertid været i Ostindien, og erklynder sig hos Broderen om Schrødersees**)

*) Frue Kirke og Taarn brændte 1807.

***) Med lille Taarer Fredrik saae
Saa mange Heltes Fald.

"Hvo vil om Bord som Fører gaae?

"Hvo følger Wrens Kalb?

Heltedød. — I Midten af dette Billede sees Forældre som føre deres Søn til Mindet, og gjøre ham opmærksom paa Hæderskrandsen som vindes ved Tapperhed. — I Mellemgrunden fortæller en Quæstet de Spadserende 2den Apriisdags Begivenheder. Disse sy

— "Jeg, svarer Schrødersee, jeg iler
Mod alle Dødens Tordenkiler, —

Han modig drog til Kampen ud,
Dg, saldt for første Skud.

Heltens æble Fyrste lod siden rejse et Minde paa det Sted
hvor han steg i Baaden, for at paatage sig Commando paa Indsædsretten efter Capt. Thuras Fald.

Monumentet er under afg. Equipagemester Hohlenbergs Bestyrelse udført paa Nyholm, og forestiller en afflittet Mast, hvorpaa læses:

Ufræsted
paa lange Sygeleje

opflammet
ved et Blik af
Danmarks Fredrik
med Fyrstens Bisalds Raab
indviet

foer J. C. Schrødersee
fra dette Sted

Bekjendt med Krigens Død
den skjønneste
for eget Fædreland
imøde
den 2 April 1801.

nes mindre deeltagende end den Fremmede, der ved sit korte Ophold i Hovedstaden ikke forsømmer at besøge det Sted, om hvis Foranledning han har læst så meget i offentlige Blade. Den Norske Kone i Forgrunden, siddende ved en Gravsteen, overvældes tankesfuld ved Mindets Betragtning af lignende Følelser, som Søofficerens, da hendes Mand ogsaa er faldet i denne Haderskamp; af Drengen paa hendes Skjød kan ventes, at han i Tiden vil træde i Heltens Fodspor. En Deel Skyer bedække Luften, dog ligger Hovedstaden i klar Lys; Obelissen og Gravhøjen ere oplyste af Solen.

Neden under dette Kobberstykke læses følgende Stropher, der ere tagne af Ridder Th. Thaarups Sang, som iblandt andre var bestemt til at synges ved den omtalte Højtidelighed:

Her nordisk Moder Sønnen lære,
 Sin skjønnede Pligt, sit høje Kalb:
 For Fædrelandets Vel og Ære
 Ej frygte Fare, Saar og Fald;
 I Fredens Skjød, i Orlogsfærd,
 At være Fædrelandet værd.

Brænd højt, brænd varigt i vort Norden,
 O Fædrelandets Kjærlighed!
 Gjør Manden fiak i Slagets Torden,
 Og nyttig i den gyldne Fred!
 Vær, Borgerkrands, hans Æn for Mod,
 Usmittet af undværligt Blod!

Wignetten viser det danske Vaaben, som ligger paa et Sværd, og er omgivet af en Laurbærgreen, hvilende paa Sker. Bag og imellem Skerne bryde Solstraalerne frem, deri sees 11 Stjerner, hentydende til Stenene som ligge foran ved Gravhøjen.

Neden under læses af Conferentsraad N. Malling:

Den Hæder, Heltetmodet gav,
Den straalte over Tid — og Død — og Grav.

Kobberet er allerunderdanigst tilegnet:

Hans Kongelige Majestæt

Frederik den Sjette,

under hvis Dine og Opmuntring det hele mærkværdige Slag holdtes.

Med denne Beskrivelse og Kobberstykkets Betragtning vil Enhver kunne gjøre sig en sandfælig, rigtig og nøjagtig Idee om Planens og Sagens Udførelse i sin hele Omfang, og om mine Bestræbelser, at opnaae Konstens høiere Formaal. Nu maa Sagen da selv tale; og hvor dette ikke har Sted, der tales forgjæves.

Hvert Aar, naar nu en mild Foraarsdag falder os og vore Efterkommere fra Stadens Lummel til den frie Natur; naar Tan-

ken om Tid, Død og Evighed leder vor Vej til dette Sted; naar vi bestige Gravhøjen, og skue hen til Stranden og de Bølger, hvor hine faldt for Fædrelandet, i Kampen mod en overlegen Sjendes voldsomme Angreb; da vil man velsigne de Mænds Minde, som her hvile; en hellig Gysen vil gribe Unglingen; de Faldnes Aand vil omsvæve ham, og det vil blive fast Bestutning i hans Bryst, ved lignende Tilfælde at stride og døe som hine, og ligesledes at fortjene en almindelig Tak, en hædrende Borgerkrands.

Her i Lunden vil Oldingen fortælle sine Børn og Børnebørn om Forfædrenes Mod og Daad, og lære Dem, at værne og stride for Kongen og Fædelandet i paakommende Tilfælde, ligesom hine.

Naar da engang Obeliffen er kuldklastet og Marmoret hen- smulret, da vil denne Høj med sine Levninger af Kampestenene i Skyggen af ærverdige Ege endnu sige: "Her hvile Stridsmænd; Her lagdes Støvet af Landets Forsvarere; helligt være dette Sted!

Fred være med Jer Afte, Fred!

Jer Hæder evig varer ved.

D e E d l e,

der ved frivilligt Bidrag have fremstiftet dette Værk,
 ere følgende:

H. D. Hertugen af Augustenborg . . . 1 Gr. 10 Rd.

Nbler, Baron	1 Gr. 1 Rd.
Nereboe, Etatsraad, i Holbæk	1 — 2 —
Ngier, Grosserer	2 — 2 —
Nmbders	5 — 3 —
Nmmikhøll, Capit. i Randers	1 — 1 —
Npfelstødt	1 — 1 —
Nrengh, Capt. og Amtsforvalter i Fredrikshørg	2 — 4 —
Nrnstrup, Landinspecteur, i Volland	1 — 1 —
Nrroe, C.	1 — 1 —
Nugustin, C.	1 — 1 —
N. W. indsendt	2 —
B — — — — indsendt	2 —
Bagge, Apotheker i Volland	1 — 2 —
Balle, Justitsraad og Borgemeester i Ribe	2 — 10 —
Bang, Cantor i Randers	1 — — 64 f.
Bast, Provst	1 — — 72 f.

Beck, Kammerraad, paa Kragerupgaard	1	Gr.	2	Rd.
Beil, Fuldmægtig i Storehedinge	1	—	1	—
Benzen, Kjøbmand i Vordingborg	1	—	1	—
Benzen, Rektor i Fredriksborg	2	—	2	—
Benzen, Ritmester, i Lolland	1	—	2	—
Berg, Cancelleraad og Byefoged i Arendal	2	—	2	—
Bergstrøm, E. S., Kobbersmed	1	—	1	—
Bertelsen, Forvalter	1	—	1	—
Berthelsen, Pastor i Ribe	1	—	1	—
Bertouch, Frøken, i Koeskilde	1	—	1	—
Billefou, Sfr. A. M.	1	—	1	—
Birch, Professor, i Koeskilde	1	—	1	—
Blachs Enke & Comp., indsendt			30	—
Blangstedt, Sognepræst i Lolland	1	—	1	—
Bøcher, Vinhandler	1	—	1	—
Boye, Magister, i Lolland	1	—	2	—
Bolth, Kjøbmand, i Lolland	1	—	4	—
Bondesen, Student	1	—	1	—
Borch, Provst, i Lolland	1	—	2	—
Borch, Kjøbmand i Koeskilde	1	—	1	—
Børresen, Pastor	1	—	1	—
Bortbig, Postmester	1	—	1	—
Both, i Lolland	1	—	1	—
Boyesen, i Lolland	1	—	4	—
Brandt, And. E., Skibs-Capitain	1	—	10	—
Branner, senior, Fabrikør	1	—	1	—
Bredsdorf, Byefoged i Vordingborg	1	—	2	—
Brun, Etatsraadinde	1	—	4	—

	I	Gr.	I	Rd.
Brun, Oberstlieutenant, i Bordingborg	1	—	1	—
Brun, S., Kjøbmand i Koeskilde	1	—	1	—
Brünnick, D., Kjøbmand i Koeskilde	1	—	1	—
Brünnick, S., Kjøbmand i Koeskilde	1	—	1	—
Buff, Forvalter ved Iselingen	1	—	1	—
Bügel, Grosserer, indsendt			5	—
Byrting, Fabrikur	1	—	1	—
Carse, Justitsraad, i Randers	1	—	1	—
Carstens, Assessor, indsendt			2	—
Cassenskjold, Kammerherre	1	—	2	—
C. A. P.	1	—	1	—
Cederfeldt de Simonson, Kammerer, paa Erholm i Syen	1	—	2	—
Christensen, E., Kjøbmand, i Arendal	1	—	1	—
Christiani, Hofpræst	1	—	3	—
Clausen, Degn, i Volland	1	—	1	—
Colstrup, A., Grosserer, indsendt			10	—
Coninck de, Etatsraad, indsendt			20	—
siden efter endnu			59	—
Cortsen, Kjøbmand	1	—	1	—
Dametius, Staldskriver, i Frederichsborg	2	—	2	—
Damsgaard, Madam	4	—	2	— 64 s.
Danschell, Amtsforvalter i Volland	1	—	4	—
Dedekam, H. L., Postmester i Arendal	2	—	5	—
Dibrichsen, Madam, i Volland	1	—	4	—
Dibrichsen, Kjøbmand, i Volland	1	—	4	—
Dolner, Sfr.	2	—	3	—
Dons, Cancellieraad, i Volland	1	—	1	—

Dons, Birkebommer, i Lolland	1	Gr.	4	Rd.
Dorph, Kjøbmand, i Lolland	1	—	4	—
Dorschæus, den ældre, Pr. Lieut. ved Marine-Regim.	1	—	1	—
Dresler, Superkarg	1	—	2	—
Dresler, i Kiel	2	—	2	—
Dunzfelt, Frue	4	—	4	—
Dunzfelt, Agent, indsendt			20	—
siden efter endnu			50	—
Duok, Fuldmægtig, i Roeskilde	1	—	1	—
Dyffel, Sognepræst, i Lolland	1	—		72 R.
Eggers, Etatsraad, indsendt			5	—
Egtved, Sognepræst, i Lolland	1	—	2	—
Engel, Kjøbmand, i Lolland	1	—	4	—
Eschricht, Kjøbmand	1	—	1	—
Ewald, Lømmermester, i Fredrichsborg	1	—	1	—
Fabritius, i Langeland	1	—	1	—
Fischer, Olf., Commandeur, indsendt			10	—
Fischer, Forvalter, i Roeskilde	1	—	1	—
Fir, Gouverneur	4	—	4	—
siden efter endnu indsendt			5	—
Fleischer, Conferentsraad	1	—	1	—
Flint, Ritmester, i Fredrichsborg	1	—	1	—
Frankenberg, Frøken, i Roeskilde	2	—	1	— 48 R.
Friis, Apotheker, i Roeskilde	1	—	1	—
Friis, Borgemester, i Roeskilde	1	—	1	—
Friis, Capitain, i Bergen	1	—	1	— 80 R.

	I Gr.	I Rd.	
Friis, Organist, i Lolland	1	1	
Friis, Forpagter, i Lolland	1	1	
Fris, S., Vartshuusholder	1	1	
Frost, Cancellie-Secretair	1	1	
Funk, Capitain	1	1	
Gianelli, P., Medailleur	1		72 R.
Goos, Slotsforvalter, i Fredriksborg	1	1	
Graah, Justitsraad	1	2	
Gradmann	2	2	
Grundahl, Stiftsprovst, i Ribe	2	2	
Grung, Copist, ved Admiralitetet	1	1	
Grutttschreiber, E. F. A. von, i Schleswig	1	1	48 R.
Grutttschreiber, F. von, Ritmester ved Cavalleriet	1	2	
Guldberg, Toldcasserer, i Ribe	1	1	
Gustmeyer, Consul, indsendt		5	
Hammer, Smedemester, paa Holmen	1	1	
Hansen, Capitain	1		72 R.
Hansen, Rector, i Ribe	1	1	
Hansen, Forvalter, ved Holmen	1	1	
Hansen, Raadmand, i Roeskilde	1	1	
Harboe, Grosserer, indsendt		5	
Harsund, L., i Bergen	1	1	
Heiding, P., Capitain, i Lonsberg	1	1	
Hemmert, v., Etatsraad, indsendt		20	
Henningsen, i Egensund ved Christiansfeldt	1	1	
Hesch, Kjobmand, i Kiel	2	10	
Hesse, Doktor, i Lolland	1	2	

	I Cr.	I Rd.
Hjelte, Bogholder	1	1
Hobe, Major, i Randers	1	1
Høe, Soldinspecteur, i Rudkjøbing	1	1
Hofmann, Kjøbmand, i Bordingborg	1	1
Hohheim, Muurmester, i Frederiksborg	1	1
Holbeck, Borger-Capitain og Kjøbmand	1	1
Holm, Pastor	3	2
Holm, Inspecteur, i Holland	1	4
Holst, Pastor, i Nyttad	1	1
Holstein, Frue, Kammerherrinde, i Christiansfeldt	2	10
Holstein, A. C. v., Herredsfoged, i Storehedinge	1	1
Holstein, v., Capitain ved Landeværnet, i. Sted	1	1
Horn, Assessor	1	3
Hube, Vinhandler,	1	1
Hvidt, Grosserer, indsendt		5
Jahnfen, Pastor, i Aarhus	1	1
Jenssen, Ifr.	1	1
Jenssen, Brand-Capitain	1	72
Jenssen, C., Borger i Storehedinge	1	1
Jessen, Proprietair, i Holland	1	4
J. M. B., Frøken	1	1
Juel Wind, Baron og Kammerh., Stiftsamtm. i Holland	1	20
Juel, Ch., i Arendal	3	3
Jürgensen, Forpagter, i Holland	1	3
Kiergaard, Bager, i Frederiksborg	2	4
Kiergaard, Knud, i Randers	1	64
Kierulff, Amtsforvalter, i Næskilde	1	1
Klink, Kjøbmand, i Holland	1	4

Knuth, Geheimeraad, paa Stubbierggaard i Lolland	I Gr.	20 Rb.	
Kohl, Copist, ved Admiralitetet	2 —	3 —	
Kornerup, Kjøbmand, i Roskilde	1 —	1 —	
Kothen, Student	2 —	2 —	
Krog, Præst, i Arendal	1 —	1 —	
Krog, Student	1 —	2 —	
Kruse, Sfr., i Bergen	1 —	1 —	
Kye, Grosserer, indsendt		5 —	
L	1 —	1 —	
Larsen, Brændeviinsbrænder, i Bordingborg	1 —	1 —	
Lassen, Madam, i Møllne	1 —	1 —	
Lassen, Sfr., i Fredriksborg	1 —	1 —	
Laugskilde, paa Langeland	1 —	1 —	
Lind, paa Sœquaesthuset	2 —	2 —	
Lindencrone, Kammerherre	1 —	2 —	
siden efter indsendt af Samme		50 —	
Linstow, Frue Kammerherrinde	1 —	1 —	
Lobeck, i Fredriksborg	1 —	1 —	
Lorenzen, Cantor	1 —	1 —	
Lorenzen, Kiel	1 —	1 —	32 R.
Lous, Professor og Navigations-Direkteur	1 —	5 —	
Løvenskiold, Baronesse, indsendt		20 —	
Lund, Lars, i Bergen	1 —	1 —	
Lund	1 —	1 —	
Lunding, C. M.	}	3 —	
Lunding, N. C.			
siden efter indsendt af Samme		3 —	
Lystager, Kjøbmand, i Lolland	1 —	2 —	

Madsen, Fuldmægtig, i Bordingborg	1	Er.	1	Rd.
Marstrand, Sognepræst, paa Langeland	1	—	1	—
Matthiesen, Kjøbmand, givet Sølvmedaillen til Grundstenen				
Mauritzen, Assistent	1	—	1	—
Meinert, Mækler	1	—	1	—
Mesleth	2	—	1	— 48 ff.
Meyer, F. A., Urtekrammer	1	—	2	—
Meyer, Jac. Sal., Grosserer, indsendt			5	—
Middelboe, Bisshop, i Ribe	1	—	1	—
Midlerkamp, Kjøbmand, i Lolland	1	—	2	—
Møller, Sognepræst, i Lolland	1	—	3	—
Møsting, Priorinde, i Roeskilde	3	—	2	—
Møsting, E., Frøken, s. Sted	3	—	2	—
Moltke, Kammerherre, i Ribe	2	—	2	—
Morgenstjerne, Conferentsraad, i Frederiksborg	2	—	4	—
Müller, Professor	1	—	1	—
Møller, Assessor	1	—	1	—
Müller, Raadmand, i Roeskilde	1	—	1	—
Musæus, Cand. Theol.	1	—	1	—
Mylford, Frue, i Ribe	1	—	1	—
Mynster, Doktor, i Lyngbye	2	—	2	—
Mannestad, Hører, i Lolland	1	—	1	—
Nellemann	2	—	4	—
Nbel, Pastor, i Lolland	1	—	1	—
Nrog, Kammerraad	1	—	1	—
Nrog, C., Præst i Duffstedt	1	—	1	—

Olsen, H., i Bergen	I Cr. I Rd.
Olsen, J., Kjøbmand, i Storehedinge	I — I —
Palle, Prokurator	I — 72 R.
Peschier, Grosserer, indsendt	10 —
Petersen, Gartner, paa Fridriksberg	I — 2 —
Petersen, Postmester, i Koeskilde	I — I —
Pflug, Oberstlieutenant i Bordingborg	I — I —
Plew, Madam, i Lolland	I — I —
Plum, Apotheker, i Bordingborg	I — I —
Pontoppidan, Justitsraad	2 — 2 —
Prior, Hører, i Lolland	I — I —
Pratorius, Grosserer, indsendt	3 5 —
Quistgaard, Commenceraad, paa Bierdrup	I — 5 —
Raahauge, Kjøbmand, i Lolland	I — 2 —
Ranzau v., General-Adjutant, i Koeskilde	I — 2 —
Raufmaul, Chirurgus, f. Sted	I — I —
Reiersen, Casserer, f. Sted	I — I —
Reiersen, Amtsforvalter, i Bordingborg	I — 5 —
Risbrigh, J. P., Fuldmægtig	I — I —
Rist, Lieut. ved Landeværnet i Nykjøbing	I — 2 —
Rolfs, Kjøbmand, i Bremen	I — 3 —
Romeis, Consul, indsendt	20 —
Rosenkrantz, Baron, Capitain ved Landeværnet	I — 3 —
Rosted, Madam, i Koeskilde	I — I —
Rostrup, Forvalter, i Lolland	I — 2 —
Ryberg & Comp. indsendt	50 —

Saabye, N. A., Consul, indsendt		20 Rb.
Sark	I Gr.	I —
Sattrup, Provst, i Volland	I —	5 —
Scheuermann, Grosserer, indsendt		5 —
Schiern, i Volland	I —	4 —
Schz, indsendt		5 —
Schisch, J., Kjøbmand	I —	I —
Schlegel, Sognepræst, i Volland	I —	2 —
Schmidt, Amtsforvalter, i Holbæk	I —	2 —
Schmidt, Brygger	I —	I —
Schou, Blytæller, i Fredriksborg	I —	I —
Schou, Copist	I —	I —
Schramm, Capitain	I —	I —
Schramm, Copist	I —	I —
Schynh, Fuldmægtig	I —	I —
Schwarzkopf, Provst, i Volland	I —	5 —
Spander, i Ribe	I —	I —
Spangsberg, Procurator, i Ribe	I —	I —
Staal, Kjøbmand i Bordingborg	I —	I —
Stein, Chirurgus, i Roskilde	I —	I —
Strandgaard, Bogholber	I —	I —
Suhr, Grosserer, indsendt		10 —
Suhr, Lømmermester	I —	7 ² R.
Suhr, N. N., paa Fangeland	I —	I —
Sundorph	I 2 —	I 2 —
Tetens, Conrektor, i Ribe	I —	I —
Thaning, Forpagter, ved Iselingen	I —	I —

Thøisen, Farver, i Lolland	1	Er.	3	Rb.
Thombøe, Capellan s. Sted	1	—	1	—
Thomsen, P. C., Borger-Capitain, indsendt	2	—	5	—
Thomsen, N., Student	1	—	1	—
Thomsen, S., Bærtshusholber	1	—	1	—
Thoroø, Tolber, i Lolland	1	—	2	—
Thorsen, Forpagter, s. Sted	1	—	1	—
Tibemand, Sognepræst, s. Sted	1	—	3	—
Tottrup, Assessor, s. Sted	1	—	5	—
Trolle, Frøken, i Roeskilde	1	—	1	—
Tscherning, Skolelærer, i Grandløse	1	—	1	—
Ubenaøynt i Trondhjem	2	—	25	—
Ubenaøynt	3	—	3	—
Ubenaøynt hos Gyldebahl	2	—	2	—
Wilgaaes, M., i Bergen	1	—	1	—
Wachmann, Kjøbmand, i Lolland	1	—	2	—
Walther, Sognepræst, i Egeberg	1	—	1	—
Weisse, Batal. Chirurgus, i Trondhjem	2	—	2	32 f.
Wellerup	2	—	1	24 f.
Welling, Forpagter, i Roeskilde	1	—	1	—
Wethe, Søc-Lieutenant	2	—	2	—
Willebrandt, Etatsraad og Søn, i Roeskilde	2	—	1	48 f.
Winchel, Kjøbmand, i Lolland	1	—	4	—
Wind, Frøken, i Roeskilde	1	—	1	48 f.
Winkelmann, Sfr.	1	—	1	—
Wleugel, Admiral	1	—	3	—
Wleugel, Capitain	1	—	1	—
Wølbike, Provst, i Storehebinge	1	—	1	—
Wunk, Ober-Auditeur, i Roeskilde	1	—	1	—

Udførlige Nøgle fortjente her endnu at nævnes, men da de ikke nøje nok havde læst Planen, og Ingen gjorde Dem opmærksom derpaa, haab i det Anhang, som er tilføjet Digtet Skjærtorsdag Dag. 15 er sagt, saa troede De, blot at gavne Sagen, ved at tage mere end 1 Er., uden at betale mere derfor end den fastsatte Priis; Omkostningerne bleve forøgede, Sagen ikke gavnet, og efter Planens Bestemmelse kunde derfor deres Navne ikke anses her.

I n d t æ g t.

For Digtet Skjærtorsdag	
med Kobber over Slaget d. 2 April 1801.	
er indkommen	1610 Rd.
Bidrag af nogle Grosserere og andre	248 —
og senere til Højtideligheden	190 —
Den ene Marmorblok som Kjøbmand Wulffsen havde indsendt fra Livorno, og som ikke kunne blive anbragt ved Monumentet, solg- tes siden til Hof- Steenhugger Fischer for	32 —
Indtægt	2080 Rd.

Omkostningerne ved Digtets og Kobberets Udgave:

Planens Trykning samt Avertissementer	5 Rd. 5 Mk.
Bogtrykker-Regninger	78 — 2 —
Belin- og Skrivpapir til Texten	125 — 4 — 8 β.
Bogbinder-Regninger	66 — 4 —
Papir til Omslagene	15 — — 12 β.
For Kobberpladen	2 — 1 —
For Aftrykkene af Pladen	32 —
Belinpapir dertil	64 — 3 — 8 β.
Rubene for at ombringe Exemplarene	16 — — 4 β.
Brev = Porto	15 — 1 — —
Emballage og Pakkers Porto	25 — 4 — 8 —
Rabatter til nogle Boghandlere *) og Commissionaire	23 — 1 — 4 —
	470 Rd. 3 Mk. 12 β.
I Behold til Gravmindet	1609 Rd. 2 Mk. 4 β.

*) Kattig-Direkteur Blankenkeiner samt Boghandlerne Gyldenbal og Proft beregnede ingen Rabat.

U d g i f t

- 1801 d. 27 Decbr. Til Prof. Wiedewelt i Ud-
drag for Monumentets Udførelse 200 Rbd.
Denne Sum forlangte Professo-
ren forud, for at kjøbe den graa
Marmorsteen til Obeliffen og befa-
le Arbejderne. Han satte stor Pris
paa, at kunne udhugge Obeliffen
af et eneste Stykke
- 1802 d. 2 April. Ved Grundstenens Nedlæggelse til
12 Mand af Holmens Folk 3 —
De fra Kjøbmand Wulffsen i
Livorno indsendte tvende Marmor-
blokke ankom i Grosserer Fied-
lers Skib, som ingen Skibsfragt
beregne de derfor.
- d. 23 April. For Told, Bognleje til Material-
gaarden, Læsning o. s. v. 2 — 4 Mk. 12 ff.
Overslaget af Gartner J. Wolff
til Gravhøjens Udførelse med Træ-
ernes Plantning, beløb sig til
400 Rbd.
- d. 18 Maj. Til Wolff i Uddrag derpaa 100 —
- d. 25 Maj. Ligeledes 100 —
- d. 29 Maj. Ligeledes 25 —
- d. 9 Junii. Til Wiedewelt for at lade ud-
hugge Kranfsen og Inscriptionen
paa den ene fra Livorno indsendte

- Marmorblok, som blev anbragt i
Fundamentets Forfide 50 Rd.
- 1802 d. 28 Junii. Til Wolff 25 —
- d. 30 Julii. Til Brandmajor Petermann,
som Uddrag for Fundamentets Op-
førelse 100 —
- I dette Aar udgivet for Bognleje
til Wiedewelt og Peter-
mann; Avertiffementet i Ber-
lings- og Adressavisen*); Drif-
tepenge til Arbejderne ved Fun-
damentet og Gravhøjen, for at
fremskynde Sagens Fuldførelse
m. v. 27 —
- 1803 d. 1 April. Til Haardhugger Krosgaard
for Granitstene og bornholmste
Stene til Fundamentet samt de-
res Behugning, og for 13 Epd.
Blye til Jernklammers Fastsætning . . . 116 Rd. 5 Mk. 7 s.
- Heri iberegnet 5 Rd. 4 Mk. 8 s.
til Smedemester Osterlin for
Jernklammere m. v.
- d. 5 April. Til Steenhugger Gynther,
som har arbejdet hos Wiede-
welt paa Obelissen og Marmor-

F 2

*) Avertiffementerne i Adressavisen bleve siden efter Ansøgning og Direktionens
Ordre af 13 Febr. 1802, trykte uden Betaling.

	tablen, for Hjælp ved Støttens Dypræjsning	4 Rd. 3 Mk.
1803 d. 10 Maj.	Til Murmester og Brandlieutenant Schaper for Kalk, Stene og Ar- bejdsløn til Fundamentets Fuldfø- relse	37 — — 8 f.
	Drillepenge til Muursvendene	3 —
— d. 12 Maj.	Til Tømmermester og Brandca- pitain Zimmer, for Marmor- støttens samt Marmortavlenes Transport og Stellager til Støt- tens Dypræjsning — i Afdrag	100 —
	Til Arbejderne ved Grav- højen for $2\frac{1}{2}$ Dagsløn, og for Brændevin, Ol og Brød til samme	5 — 3 — 4 f.
— d. 22 Junii.	Til Wolff, Rest	80 — 3 — 2 —
	Heri iberegnet 24 Rd. 3 Mk. 8 f. for Hjulbøre, Skuffer og Hakker m. v.	
— d. 2 Julii.	Til Zimmer, for at betale Grundgravermesteren samt hans Svende, og for at sætte Stakkit- værket — i Afdrag	100 —
	Dette Stakkit skulde blive 119 Alen langt og $2\frac{1}{2}$ Alen højt.	
— d. 15 Julii.	Til Cancelleraad Brünnich for at male Stakkitet lysgraat med Bløfarve 3 Gange	40 —

- 1803 d. 17 August. Til Zimmer, Rest 161 Rd: 1 Mk. 14 S.
- Heri er iberegnet 4 Rd. for en
Kasselaas med 2 Nøgler
- d. 31 August. Til Wolff for at plante
Træer, som efter Ober-Hofmar-
skalk Hauchs *) Ordre erhold-
tes fra Frederiksberg Have 7 —
- d. 2 Sept. Til Prokurator Kiær betalt for-
ud, da jeg maatte antage ham
som Sagsfører for Retten, i den
Pag. 14 og 15 omtalte Proces
imod Prof. Weidemann 10 —
- d. 23 Nvbr. Til Broelægnings-Commis-
sionens Casse for 6 store Kampe-
stene betalt 2 — 5 — 4 —
- Paa Ansøgning til Commis-
sionen blev det tilladt, at udsøge
iblandt Dylaget 11 store Stene,
men der fandtes kun 6 Stkr., som
vare passende til det bestemte Brug
- d. 31 Decbr. Til Malermester S. Weinke
for de hvide Bogstavers Opma-
ling **) paa den graae Mar-
morfløtte 4 —

*) Ober-Hofmarskalken, som ved Frederiksbergs Haves nye Anlæg havde erfaret, hvad deslige kostede, yttrede sin Forundring over, at der med saa liden Sum var gjort saa meget.

**) Naar Farverne til sigt rives i Kopbertrykker-Ternis, faaer de bedre imod Luft-
ten end med Maler-Ternis.

	I dette Aar udgivet Drifkepenge til de forskjellige Arbeidere og andre smaae Udgifter	20 Rb.
1804 d. 14 Febr.	Til Kiøer for Stempelpapir til Indlæg, Omkostninger og Salarium, Rest	9 —
	For Udskriften af Dom-Protokollen	1 — 1 Mk. 8 f.
— d. 30 Marts.	Til Bogtrykker A. Seidelin for at trykke 1500 Exempl. Sange og 500 Exempl. Efterretninger om Forsæfærden	7 — 4 —
	For Postpapir dertil	10 —
	For at lade indhæfte 500 Exempl.	6 — 4 —
	For couleurt Papir til Omslag	5 — 3 —
	For at presse og beskjære 1000 Exemp. Sange	4 —
— d. 1 April	Til Krosgaard for at tilvejebringe de manglende 5 store Navne-Stene foran Højen, og for Bogstavernes Indbugning	74 — 2 — 12 f.
	Heri iberegnet en stor Steen af Bogtrykker Berling 2 Rb. 3 Mk., og Transport for en anden stor Steen fra Bintappergaarden ved Lyngbye, som daværende Ejer Müller skænskede til Mindet	
	Bognleje til Kongens Palais og uden Porten	2 — 3 —
	Blomster = Guirlander 12 Alen fo-	

	stede 10 Rd.; disse solgtes siden igjen til det Kongl. Theater-Garderobe.	
	Til flere Bude for at ombære Invitations-Brevene, og siden i Hast at afbestille de høje Indbudne, samt alle Indretninger og Anstalterne m. v.	18 Rd.
	Til Bogtrykker Møller & Søn for at lade trykke og bestjære 320 Invitations-Breve	5 — 4 Mk.
	Til Blankenstein for 6 Bøger Belinpapir dertil	6 —
	For 11 Specie-Daler med Coursen	15 — 4 —
	For at lade indbinde i couleurt Papir 11 Ex. af Digtet Skjærtorsdag med Kobber over Slaget, à 1 Mk.	1 — 5 —
1804 d. 4 Maj.	Til Wolff for at plante en Mængde og adskillige Slags Træer paa Højen, omkring samme og hele Anlægget	25 —
— d. 10 August.	Til Zimmer for Forhøjninger til Taleren, Sangerinder og Sangere ved den i Foraar bestemte Fest; for Trapper, Gulbene i Teltene, en Broe ved den bageste Indgang til Kirkegaarden, som var bestemt for Damerne o. s. v. med Transport 75 Rd. 4 Mk. 8 f. — derfra regnes for tilbageleverede Materialier 22 Rd. 5 Mk., altsaa betalt	52 — 5 — 8 f.
	I dette Aar udgivet for Træernes Blanding, samt flere smaae Udgifter ved adskillige Anledninger, Avertissementer, Drilkepenge o. s. v.	24 —
1805 d. 31 Decbr.	Til Zimmer for 11 nye Vægter til Staffitværket med Malning	2 — 4 — 8 f.
	Saa mange vare om Vinteren 1804 til 1805 bortstaaene	
1806 d. 12 April.	Efter Wolffs Anvisning betalt for Træernes Blanding	2 — 4 —
— d. 4 Decbr.	Til Consumtionskriver Dorshæus for Arbejdsfolkene betalt	2 — 2 —
1809 d. 31 Decbr.	Til Zimmer for 14 nye Vægter til Staffitværket med Malning	9 —
	Saa mange vare ruinerede og bortkomne i Beleiringstiden 1807, hvor ogsaa den graae Marmorstøtte paa det ene Hjørne er truffet af en Kanonkugle.	

	Denne Udgift fjønt kostbarere end den forrige, A. 1805, blev nødvendig, da en Kæd om Vinteren 1808 havde gjort sig en Hule paa Gravhøjen	
1810 d. 12 April.	For Krampe, Skubriegel og Hænge- laas med 2 Nøgler	I —
	Om Vinteren 1808 til 1809 var Kasselaasen ogsaa boristjaalen.	
— d. 17 Maj.	Til Gartner Hansen, for at plante en Mængde af adskillige Slags Træer; for nogle Træer, som ikke fandtes paa Hirschholm; at lade omgrave og ren- se Jorden for Udkrud; og for 3 Eyd. Kløverfrøe til Gaaningen	36 — 3 —
	For det meste bleve disse Træer ef- ter Umødning, derom paa nye ind- sendte af Inspecteur Schæffer	
— d. 7 Junii.	Til Schæffer for Trærnes Transport fra Hirschholm til Kjø- benhavn i Karene 1806 og 1810	6 — 1 — 8 ff.
— d. 23 Junii.	Til Malermester Holmer, for at op- male 357 Bogstaver med hvid, gul og sort Farve	4 — 2 — 5 ff.
— d. 7 August.	For 3 Læs Smedegræs paa Snegle- gangen op til Gravhøjens Top	1 — 1 — 8 ff.
	For at vande de paa nye plantede Træer og Drifkepenge	2 —

Udgift i Alt 1660 Rbd. 2 Mk. 12 ff.
I Behold var 1609 Rbd. 2 Mk. 4 ff.

Altsaa er Udgiften større end der var i Behold, 51 Rbd. 2 Mk. 8 ff.

P. S. Usikkert var det, at nu en Capital af 500 Rbd. maatte udset-
tes, af hvis aarlige Renter dette National-Minde for Fremtiden kunde vedlige-
holdes.

Kjøbenhavn d. 28 October 1810.

G. L. P a h d e.

hos G. L. Lahde, Hof-Kobberstikker,

faaes

følgende Kobberstykker og Bøger.

Abraham og Hagar, stikken i Kobber, for Konstavade-
miets Guldpræmie, 1792; efter et Malerie fra det kongl.
Kønstkammer. Stor Folio 3 Rd.

Abraham med alvorlig Mine betyder Hagar, at han for Huus-
fredens Skyld ikke længere kan beholde hende hjemme. Hun
hebreider ham med Brede hans nærværende uftærlige Adfærd imod
sig og sin Son Ismael, som synes forundret over den for-
andrede Behandling. Udskyrede med Vand og Brød drives begge
ud i Ørken. i Mose Bog 21. V. 10 — 14.

Mr. W. Hennings's Portræt efter Juel, 1793. 4. 1 Rd.

Tvende Kobbere af Christiansborgs Brand, 1794.
4. sort eller illumineret à 2 eller 4 Rd.

Det ene viser: Brandens Begyndelse om Aftenen Kl. 8.

Det andet: Brandens Overmagt om Natten Kl. 5.

Branden i Kjøbenhavn, fra 5 til 7 Junii 1795. 4.
med 6 sorte eller illuminerede Kobbere, indh. 2 eller 4 Rd.

Doctor J. G. Marezoll's Portræt, 1796. 4. 1 Rd.

H. D. Hertugen af Augustenborgs Billede i heel
Figur, efter A. Graff, 1796. Stor Folio 4 Rd.

H. K. H. Arvepr. Sophie Frederike pegende paa et
Landkort for sin elskede Son H. H. Prinds Christian
1797. 4. sort eller illumineret 1 eller 2 Rd.

Med Verset:

"De Nationers Agt og Kjærlighed at vinde,,"

Den omme Moder bad sin haabefulde Son;

"I denne Tid vil du din Kyst, din Hæder finde,

Det for min Omhue er en sød, en værdig Løn.,"

Samling af fortjente danske Mænds Portrætter med biographiske Efterretninger, 3 Bind 8vo. 1798, 1799, 1801. à 2 Rd.
indeholder:

Bernstorff, Birkner, Roberg, Sartorf.
Walle, Huth, Subin, Wiedewelt.
Anker, Baden, Baggelsen, Tode.

H. K. M. Dronningens Portræt, 1799. 4. 1 Rd.
med Verset:

Det Smil er alle Dyders Tolk.
Lyksalig Vridts! Lyksaligt Folk!

Legnebog for Ungdommen, 1 Hefte med 12 Kobberer
1800, Folio 2 Rd.

At elffe Konsterne, forædler vore Sæder.

Billedsprog for Børn, med lette Figurer til Efter-
tegning, 4. 1 Rd.

Danmarks Kjobstæder i 24 Kobber af J. J. Bruun,
med danske og tyske Beskrivelser; Folio, indheftet 4 Rd.

Danmarks Slotte i 24 Kobber af J. J. Bruun,
med Beskrivelser; Folio, indheftet 4 Rd.

Kjøbenhavns Prospecter i 12 Kobber af J. J.
Bruun, med Beskrivelser; Folio, indheftet 2 Rd.

Anna Colbjørnsen,
Rolf Krage,
Hans Madsen, } 3 store historiske Kobberer af Prof.
E. Pausen; hvert 1 Rd.

Udsigt ved stor Elven, et norsk Landskab af Samme;
fort eller illumineret; 4. 3 Mk. eller 1 Rd.

H. K. H. Hertuginde af Augustenborgs Billede
i heel Figur, efter A. Graff; 1801. Stor Folio 4 Rd.

Skjærtorsdag, den 2 April 1801, af Professor
Sander, med Kobber over Slaget paa Kjøbenhavns
Kæed; 4. indheftet 3 Mk.

Indrægten bestemtes til et Minde paa de Baldnes Grav.

- Planen af Kjøbenhavns Reed; med Forklaring, 4. 1 Mk.
- Afbildning paa Hæderstegnet, d. 2 April 1801, og Fortegnelse paa Dem, der modtog det, den 2 April 1802; 8 indheftet 2 Mk.
- Theoretisk Praktisk Anvisning til at tegne og male Blomster, med 12 Kobberer og Farve-Tabelle 1803; Folio, illumineret; indheftet 3 Rd.
- Brodeer-Monster for Damer, 1803, Folio, illustreret; 2 Afdeelinger indheftet, hver 2 Rd.
- H. M. Kongens Portræt, 1803. 4. 1 Rd. med Verset:
- Dit Vard, o Prinds, er Kronens Glands, det Hytten selv kan pryde,
 Du omme Fader, Mand og Helt, Dig Folkets Hjertes Inde.
- Efterretninger om deres Jordefærd, som faldt d. 2 April, med Kobberet af Gravmindet; 1804. 8. 1 Mk.
- Mad. Heger som Dyveke, 1805. 8. 3 Mk.
- Portrætter med Biographier af Danske, Norske og Holsteenerer, 8. 1805. 1806. 6 Hester à 4 Mk. 8 ff. indeholder:
- Abrahamson; Callisen; Nord. Bruun.
 Fabricius; Bartholm; Wistingen.
- Galls-Organer. Kobber og Text, 1805. 8. 1 Mk.
- Krigs-Scener af 1805, 4 raderede Skidser, 4. 1 Rd.
- Mad. Schall som Nina i heel Figur, 1805, sort eller illumineret; 4. 3 Mk. eller 1 Rd.
- Jfr. Astrup som Ida, 1806. ligl.; 4. 3 Mk. eller 1 Rd.
- Klædedragter i Kjøbenhavn 1806, 3 Hester 4. i hvert Heste 6 illuminerede Figureer. à 4 Rd.
- Kjøbenhavns Belejring 1807 med Grund-Plan, 4. indheftet 1 Rd.

Quæ ipse — vidi.

Vor: Frue: Taarns Brand, Natten mellem 4 og 5
Sept. 1807, seet fra Landemærket; Folio 1808. sort
eller illumineret; 2 eller 4 Rd.

Kjøbenhavns sidste Bombardements-Nat,
seet fra Christianshavn; stor Folio, 1809. sort eller
illumineret 5 eller 10 Rd.

Som Sidestykke udkommer dertil:

Kjøbenhavns Ruiner efter Bombardementet.

Gravmindet over de i Kampen d. 2 April 1801
faldne Fædrelands-Forsvarere. — Forteg-
nelse paa Dem, der bidroge dertil; med Regu-
skab over Indtægt og Udgift, 4. 1810. indh.
1 Rd.

Foruden eller med Kobberet.

Hædersminde; opreist paa Søetatens Kirkegaard, 5 Rd.
stor Folio, med Underskrift:

Den Hæder, Heltemodet gav,
Den straalte over Lid — og Død — og Grav.

Under Arbeide er:

Mindesmærker ved Kjøbenhavn, med biogra-
phiske Efterretninger, i Bind. 4. indeholder:
Næsseims, Abildgaards, Augustins, Avemanns, Carstens's,
Hvids, Kalls, Preiblers, Korbes, Samsøes, Lutzens,
Vahls og Waages Monumenter.

O venlige Grav! i din Skygge boer Fred,
Din taase Indbygger af Sorger ej veed.
